

Orimattilan kaupunki
kirjaamo@orimattila.fi

Viite: Lausuntopyyntö 26.11.2025

Asia: Metsolan osayleiskaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma, Orimattila

Osayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa pinta-alaltaan noin 56 hehtaarin laajuisen aurinkovoimalan, sekä voimalaan liittyvien rakenteiden suunnittelun ja toteuttamisen Pennalan teollisuusalueen ja Porvoonjoen väliin jäävälle maa- ja metsätalouskäytössä olevalle alueelle. Voimala on tarkoitus liittää maakaapeilla Lahti Energian voimajohtolinjaan, joka sijoittuu noin 800 metrin etäisyydelle itään kaava-alueelta. Siirto-linjan reititys tarkentuu hankkeen jatkosuunnittelun aikana. Kaava-alueen pinta-ala on noin 100 hehtaaria.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu on pidetty 14.11.2025.

Lahden museot/ Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 26.11.2025 päivätystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Tiedot alueen muinaisjäänöksistä ovat kuitenkin vanhentuneet. Viimeksi suunnittelualue on ollut osa inventoinnin kohdealuetta yli 20 vuotta sitten, vuonna 2002 (H. Poutiainen & A.Malinen, Arkeologinen kaavainventointi Orimattilassa Keskusta - Virenoja, Heinämaa - Leitsamaa, Pennala. Lahden kaupunginmuseo 2002). Suunnittelualueen korkeus merenpinnasta (erityisesti alueen itä- ja koillisosat) ja sijainti Porvoonjoen läheisyydessä tekevät siitä potentiaalisen erityisesti kivikauden kohteiden osalta.

Edellä esitetyn perusteella museo edellyttää, kuten myös osallistumis- ja arviointisuunnitelman kohdassa 7 *Selvitykset* (s. 19/20) on mainittu suoritettavana selvityksenä, suunnittelualueen arkeologista inventointia ja ko. inventoinnin tulosten huomioimista hankkeessa. Selvityksen kohteena tulee olla koko suunnittelualue, painottuen kuitenkin muuttuvan maankäytön alueisiin.

Arkeologisen inventoinnin voi tilata haluamaltaan arkeologian toimijalta. Lista arkeologian alan konsulteista löytyy Museoviraston internetsivuilta (kohta: Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen). Inventoinnin on täytettävä Museoviraston määrittämät laatuvaatimukset niin kenttätöön, dokumentoinnin kuin raportoinninkin osalta. Raportti suoritetusta inventoinnista on lähetettävä alueelliselle vastuumuseolle, joka suorittaa ko. selvityksen arvioinnin.

Museolla ei ole asiakohdan kaavahankkeesta muuta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Kaava-alueen koillisosa sijoittuu Päijät-Hämeen maakuntakaavassa (2014) maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle kohdenimellä *Porvoonjoen kulttuurimaisema*. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, kehittämisessä ja hyödyntämisessä on vaalittava alueen keskeisiä erityispiirteitä ja omaleimaisuutta sekä huomioitava kokonaisuuden kannalta merkittävien maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyminen. Maakuntakaava 2060 on valmisteluvaiheessa, ja maisema-alueen raja-
aus on säilynyt ennallaan. Maisemakuvauksen mukaan *Maisema-alue muodostuu maisematyypille tyypillisestä melko tasaisesta, savipohjaisesta viljely- ja niittymaasta, joka rajautuu paikoin ympäristön moreeni- ja kalliomäkiin. Maisema-alueella on paikoin tilakeskuksia ja muita asuinrakennuksia sekä peltomaisemaa rajaavia metsäsaarekkeitä* (MaMa 2024).

Suunnittelualueelle on laadittu useita osayleiskaavoja. Pennala-Pasinan osayleiskaavassa kaava-alueen Porvoonjokeen rajoittuvat länsi- ja pohjoisosat sijoittuvat arvokkaaksi viljelyalueeksi osoitetulle alueelle merkinnällä MT. Määräyksen mukaan viljelyalueet tulee säilyttää avoimina. MT-alueelle sijoittuu kaava-
alueen ainoa tilakeskus, Metsola.

Kaavahankkeen yhteydessä laaditaan maisemaselvitys. Selvityksessä tulee kuvata maiseman nykytila ja kaavan toteuttamisen vaikutukset tulee sanallisen kuvauksen lisäksi esittää havainnekuvin.

Kaava-alueen läheisyyteen sijoittuvat kaava-alueen eteläpuolella Uutelan ja Aittomäen tilakeskukset, lännessä Ojalan tilakeskus, ja koillispuolella Jokilahden ja Mattilan tilakeskukset. Kaavaselostukseen tulee selvittää ja kuvailla hankealueella sekä sen vaikutusalueella oleva rakennuskanta sanallisesti ja valokuvin, sekä siihen kohdistuvat vaikutukset.

Museolla ei ole Metsolan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan muuta huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman suojelun osalta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö

Liisa Koskelainen

arkeologi

Kimmo Kyllönen

rakennustutkija

Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus